

18.8.2020

OSAVUOSIKAT- SAUS

Tammi-kesäkuu 2020

KAJAANIN MAMSELLI -LIIKELAITOS

Kajaanin Mamselli -liikelaitos

Perustehtävä

Kajaanin Mamselli -liikelaitos tuottaa laadukkaita ja kilpailukykyisiä ateria- ja puhtaanapitopalveluja kestävän kehityksen mukaisesti, yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Mamselli vastaa asiakkaiden ateria- ja puhtaanapito-palveluiden tuottamisesta myös poikkeusoloissa. Kajaanin Mamsellin visio on ”Yhdessä, rohkeasti ja resurssiinsaasti innovoiden”.

Palvelujen nykytilan kuvaus

Kajaanin Mamselli tuottaa ateria- ja puhtaanapitopalveluja yhteistoiminta- ja palvelusopimusten mukaisesti Kajaanin kaupungille ja muille asiakasryhmille. Kajaanin Mamselli -liikelaitos tuottaa palvelunsa yrittäjämallin mukaisesti ja toimii liiketoimintaperiaatteella tulosvastuullisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Keskeisimmät Mamsellissa tunnistetut muutosvoimat, jotka vaikuttavat lähitulevaisuudessa Mamsellin toimintaan, ovat asiakkaiden ympäristötietoisuuden lisääntyminen, työvoiman saatavuuden vaikeutuminen sekä opetusmenetelmien muuttuminen. Ympäristötietoisuuden lisääntymiseen Mamselli pyrkii vastaamaan parantamalla materiaali- ja energiatehokkuutta, vahvistamalla henkilöstön ympäristötietoisuutta sekä jatkamalla toiminnan näkyväksi tekemistä. Ammattitaitoisten työntekijöiden saatavuuden turvaamiseksi Mamselli pyrkii tarjoamaan aktiivisesti työssäoppimis- ja harjoittelupaikkoja sekä kouluttaa työntekijöitä oppisopimuskoulutuksella. Mamsellin henkilöstösuunnittelua ohjaa strategialähtöinen osaamisen kehittämissuunnitelma. Opetusmenetelmien muuttuminen näkyy oppilaitoksissa paikan päällä tapahtuvan opetuksen vähentymisenä, mikä tuo haasteita ruokatuotannon suunnittelulle ja hävikin hallinnalle. Ruokatuotannon suunnittelun haasteisiin pyritään vastaamaan tiivistämällä yhteistyötä oppilaitosten ja asiakkaiden kanssa sekä kehittämällä tuotevalikoimaa ja tuotantotapoja.

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Mamsellin alkuvuosi lähti lupaavasti liikkeelle niin taloudellisesti kuin toiminnallisestikin, kunnes koronapandemiasta johtuva poikkeustila käynnistyi. Koulujen ja työpaikkojen siirryttyä etäopetukseen ja etätööhön väheni Mamsellin ruokapalvelutuotanto murtoosaan normaaliolojen ruokatuotantoon nähden. Puhtaanapidossa käynnistettiin poikkeusjärjestelyt ja perussiivouksia aikaistettiin.

Asiakkaiden palvelutarpeen romahdettua Mamselli joutui turvautumaan henkilöstön lomauttamiseen. Mamselli lomautti 39 työntekijää, ja lomautukset kestivät kahdesta viikosta kahteen kuukauteen. Osa mamsellilaisista sijoittui Kajaanin kaupungin muiden toimialojen tarjoamiin korvaaviin työtehtäviin sekä Kajaanin kaupungin asiointipalveluun.

Mamselli organisoivat yhdessä Kajaanin kaupungin perusopetuksen kanssa Kajaanilaisten lapsiperheiden taloustilanteen tukemiseksi kaksi elintarvikekassijakoa.

Mamsellin käynnistämät talouden sopeuttamistoimet eivät riittäneet korjaamaan talouden haasteita, vaan tulos kääntyi negatiiviseksi. Negatiivisen tuloksen taustalla on liikevaihdon romahtamisen lisäksi se, että poikkeusolojen palvelutuotannon hinnoittelu ei korjattu vastaamaan aiheutuneita kustannuksia vielä kevään aikana. Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden kustannukset tasataan loppuvuonna pääasiakkaiden kanssa, jotta aiheuttamisperiaatteen mukainen kustannusten kohdentaminen toteutuu, koronapandemiasta johtuneet kustannukset tulevat läpinäkyväksi ja tilastointi toteutuu aiempien vuosien mukaisella periaatteella.

Kajaanin kaupungin talouden sopeuttamisohjelman Mamsellin toimenpiteiden edistäminen jäi pandemiahaasteiden jalkoihin. Tavoitteiden mukaisesti ovat toteutuneet tulospalkkiosta luopuminen sekä ruokatuotannon tehostaminen keittiösuunnitelman mukaisesti.

Taloustilanteen helpottamiseksi Mamselli hakee Mara hyvitystä toiminnan rajoittamisesta sekä Valtiokonttorin myöntämää yritysten kustannustukea.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa liikelaitoksen johtaja

Sitova tavoite	Tavoite 2020	Toteutunut 30.6.	Tila
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko		Ei tietoa ☐

Toiminnalliset tavoitteet

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2020	Toteutunut 30.6.	Tila
Mahdollisimman nopeasti saatu asiakaspalaute auttaa kehittämään tuotteita ja palveluita entistä asiakslähtöisemmiksi.	Uusien reaaliaikaisten palautekanavien käyttöönotto	Päivittäispalautetta seurataan aluekohtaisilla laitteilla. Saatu palaute ohjaa toiminnan kehittämistä.	Laitteiden / ohjelman hankinta ei ole edennyt	Ei toteudu ☐

Resurssiiviisautta luontokaupungissa

Tarjoiluhävikin vähentäminen	Sallittava tarjoiluhävikin määrä	< 10 %	Mamsellissa pilotoinnissa hävikinseurannan työkalu. Hävikkiseuranta keskeytyi kevään ajaksi.	Ei toteudu ☐
Lautashävikin vähentäminen	Sallittava lautashävikin määrä	< 8 %	Mamsellissa pilotoinnissa hävikinseurannan työkalu. Hävikkiseuranta keskeytyi kevään ajaksi.	Ei toteudu ☐

Tulevaisuus nuorissa

Ruokailusuositusten mukainen ateriointi edistää ammattiin valmistuvien nuorten terveyttä ja hyvinvointia	Kouluaterioilla salaattia syövien opiskelijoiden osuus	45 %	Seurantaa ei ole toteutettu pandemian vuoksi	Toteutuu osittain ☐
Mamselli haluaa olla haluttu työssäoppimis-, harjoittelu- ja työpaikka	Harjoittelu-/työssäoppimispaikkojen määrä	70 harjoittelijaa/työssäoppijaa	Pandemian vuoksi työssäoppijoita/ harjoittelijoita ei ollut suunniteltua määrää	Ei toteudu ☐

Osaajista elinvoimaa

Mamsellissa on oikeanlaista osaamista, oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa	Strategialähtöinen osaamisen kehittämissuunnitelman toteutuminen	Tavoitteet toteutuneet 60 %	Pandemia vaikeuttanut koulutuksien toteuttamista suunnitellusti	Toteutuu osittain ☐
--	--	-----------------------------	---	---

Riskienhallinta

20 – 25 **Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski.** Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.

10 – 16 **Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski.** Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.

4 – 9 **Huomioitava tai seurattava riski.** Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.

1 – 4 **Ei riskiä tai hyvin matala riski.** Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskiluokka	Riski	Riski-arvio	Toteutunut 30.6.
Rahoitusriskit	Talous ei ole tasapainossa. Tuotteiden ja palveluiden hinnoittelu ei vastaa kustannuksia, menoerien hallinta on puutteellista ja kustannuserät suhteessa liikevaihtoon kasvavat.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6	Pandemia aiheutti Mamsellin toiminnalle merkittävää taloudellista vahinkoa. Merkittävä osa suunniteltua liikevaihtoa jäi toteutumatta. Pandemian aikana Mamsellin tuotehinnat eivät vastanneet tuotannosta aiheutuneita kustannuksia.
Toiminnalliset riskit	Ei saada riittävästi ammattitaitoisia työntekijöitä. Työntekijöiden vaihtuvuus on suurta.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6	Ei toteutuneita riskejä
Toiminnalliset riskit	Sairauspoissaolot vaikeuttavat palvelun tuottamista asiakkaalle. Työntekijät uupuvat lisääntyneen työkuorman vuoksi.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6	Ei toteutuneita riskejä
Vahinkoriskit	Keittiön kriittisten tuotantolaitteiden rikkoutuminen	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 2 8	Ei toteutuneita riskejä
Vahinkoriskit	Asiakkaalle tai henkilökunnalle aiheutuu henkilöturvallisuutta vaarantava vahinko	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 2 8	Ei toteutuneita riskejä

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 30.6.
Päätöksentekoprosessi	Mamsellissa on selkeät vastuumäärittelyt	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Henkilöstöasiat	Mamsellissa toimitaan voimassa olevien lakien ja asetusten, virka- ja työehtosopimusten sekä henkilöstöasioita koskevien konsernimääräysten, päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Mamsellissa on strategialähtöisen osaamisen kehittämissuunnitelma kolmelle vuodelle. Mamsellissa on ajantasaiset perehdyttämishojjeet. Mamsellissa on Tyhy-suunnitelma ja sen toteutumista seurataan.	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Taloussuunnittelu	Talousarvion sitovuuden noudattaminen Strategiset tavoitteet ohjaavat toimintaa. Talousprosessien kehittämistä jatketaan yhdessä konsernihallinnon talouspalveluiden kanssa.	Toiminnot suunnitellulla tasolla. Pandemian taloudellisia vaikutuksia seurattu ja arvioitu myös kaupungin laajassa johtoryhmässä.
Kirjanpito ja maksuliikenne	Kirjanpito on ajantasainen ja luotettava. Ostolaskut ja myyntilaskut käsitellään asianmukaisesti ja ajantasaisesti. Kassojen tarkistukset	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Talousraportointi	Taloustilanne käsitellään Mamsellin johtoryhmässä ja talousraportti lähetetään kuukausittain johtokunnan jäsenille. Tuloskeskustelut asiakkaiden kanssa	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Omaisuuuden hallinnointi	Mamsellin hankintojen ohjaus ja johtaminen on vastuutettu.	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Tietohallinto ja tietoturva	Mamsellissa on ajantasaiset toimintaan liittyvät tietosuojaselosteet. Mamsellin henkilöstöä koulutetaan kaupungin tietosuojaoheista.	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Avustusten, takausten ja vakuuksien myöntäminen	Mamselli ei myönnä avustuksia, takauksia tai vakuuksia.	Tilanne pysynyt samana
Sopimushallinta	Mamsellissa on määritelty sopimusvastuut.	Toiminnot suunnitellulla tasolla
Hankkeiden (projektien) hallinnointi	Mamsellissa ei ole omaa hanketoimintaa.	Tilanne pysynyt samana

Kajaanin Mamselli -liikelaitos 1000 €	TA 2020	TA 1-6 2020	TOT 1-6 2020	Jaksotettu erotus	Jäljellä oleva määräraha 2020	TOT 1-6 2019
LIKEVAIHTO	11 352	5 676	4 083	1 593	7 268	8 592
Liiketoiminnan muut tuotot	228	80	38	42	191	124
Materiaalit ja palvelut	-5 173	-2 587	-1 848	-739	-3 325	-3 900
Henkilöstökulut	-5 480	-2 740	-2 500	-241	-2 981	-4 047
Poistot ja arvonalentumiset	-28	-14	-6	-7	-21	-6
Liiketoiminnan muut kulut	-888	-426	-443	17	-445	-608
Liikeyli-/Alijäämän erät yht.	-11 341	-5 687	-4 759	-928	-6 582	-8 438
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	10	-11	-676	665	686	154
Yli-/Alijäämä Ennen sat. eriä	0	-16	-679	662	679	148
Yli-/Alijäämä Ennen varauksia	0	-16	-679	662	679	148
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	-16	-679	662	679	148